

2017 m. gruodžio 14 d., ketvirtadienis

P8_TA(2017)0499

Padėtis Afganistane**2017 m. gruodžio 14 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl padėties Afganistane (2017/2932(RSP))**

(2018/C 369/11)

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į 2016 m. spalio 5 d. Briuselio tarptautinės konferencijos dėl Afganistano, kuriai kartu pirmininkavo Europos Sąjunga, rezultatus,
  - atsižvelgdamas į savo ankstesnes rezolucijas dėl Afganistano, visų pirma į 2015 m. lapkričio 26 d. rezoluciją dėl Afganistano, ypač žudynių Zabulo provincijoje⁽¹⁾, ir į 2013 m. birželio 13 d. rezoluciją dėl derybų dėl ES ir Afganistano bendradarbiavimo partnerystės ir vystymosi srityje susitarimo⁽²⁾,
  - atsižvelgdamas į 2017 m. spalio 16 d. Tarybos išvadas dėl Afganistano,
  - atsižvelgdamas į 2016 m. rugsėjo 14 d. JT Saugumo Tarybos pirmininko pareiškimą dėl padėties Afganistane,
  - atsižvelgdamas į JT Saugumo Tarybos rezoluciją 2210 (2015), JT Saugumo Tarybos rezoluciją 2344 (2017) ir Jungtinių Tautų pagalbos misijos Afganistane (UNAMA) įgaliojimus,
  - atsižvelgdamas į 2017 m. liepos 24 d. bendrą Komisijos ir Europos išorės veikslių tarnybos komunikatą Europos Parlamentui ir Tarybai „ES strategijos dėl Afganistano elementai“ (JOIN(2017)0031),
  - atsižvelgdamas į 2017 m. vasario 13 d. organizacijos „Human Rights Watch“ (HRW) ataskaitą „Pakistan Coercion, UN Complicity: The Mass Forced Return of Afghan Refugees“ („Pakistano prievarta, JT bendrininkavimas. Masinis priverstinis Afganistano pabėgėlių grąžinimas“),
  - atsižvelgdamas į 2017 m. sausio 30 d. JAV specialiojo Afganistano atstatymo generalinio inspektoriaus (SIGAR) ketvirčio ataskaitą JAV kongresui,
  - atsižvelgdamas į susitarimą dėl ES ir Afganistano bendrų tolesnių veikslių (JWF) migracijos klausimais, kuris buvo pasirašytas 2016 m. spalio 3 d.,
  - atsižvelgdamas į 2017 m. vasario 18 d. pasirašytą ES ir Afganistano bendradarbiavimo partnerystės ir vystymosi srityje susitarimą,
  - atsižvelgdamas į 2017 m. balandžio mėn. JT ataskaitą dėl elgesio su sulaikytais asmenimis, susijusiais su konfliktais, Afganistane,
  - atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 123 straipsnio 2 ir 4 dalis,
- A. kadangi Europos Sąjunga ir jos valstybės narės nuo 2001 m. dirba su Afganistanu ir plačiąja tarptautine bendruomene, siekdamos kovoti su terorizmu ir ekstremizmu ir taip pat mėgindamos užtikrinti tvarią taiką ir vystymąsi; kadangi, atsižvelgiant į didėjantį maištininkų ir teroristų spaudimą, ekonomikos problemas ir nestabilumą politikos srityje, šiems tikslams ir pasiektai didelei pažangai iškilo grėsmė;

⁽¹⁾ OL C 366, 2017 10 27, p. 129.

⁽²⁾ OL C 65, 2016 2 19, p. 133.

2017 m. gruodžio 14 d., ketvirtadienis

- B. kadangi nuo 2002 m. ES ir jos valstybės narės suteikė milijardus eurų humanitarinės pagalbos ir paramos Afganistano vystymuisi; kadangi ES yra didžiausia Afganistano plėtros bendradarbiavimo partnerė, kuri 2016 m. spalio mėn. vykusioje Briuselio konferencijoje įsipareigojo skirti 5 mlrd. EUR iš bendros 13,6 mlrd. EUR sumos, numatytos skirti Afganistanui 2017–2020 m. laikotarpiu;
- C. kadangi siekiant Afganistane sukurti stabilią ir klestinčią valstybę pereinamuoju laikotarpiu ir per pertvarkų dešimtmetį (2015–2024) labai svarbu užtikrinti demokratiją, žmogaus teises, teisinę valstybę ir gerą valdymą;
- D. kadangi nuo 2001 m. per pastaruosius 15 metų labai pagerėjo gyvenimo lygis, nes dėl galimybės gauti pagrindinę sveikatos priežiūrą ir lavintis, taip pat dėl moterų įgalinimo BVP vienam žmogui padidėjo penkis kartus, o vidutinė gyvenimo trukmė pailgėjo 15 metų; kadangi, kaip nurodo JAV specialusis Afganistano atstatymo generalinis inspektorius (SIGAR), nuo Talibano žlugimo 2001 m. bendrojo lavinimo mokyklų lankymas nuo 1 mln. mokinių, kurių dauguma buvo berniukai, iki 2015 m. išaugo iki beveik 9 mln., iš kurių mergaičių iš viso yra apie 39 proc.;
- E. kadangi 2017 m. liepos 24 d. Komisija ir Sąjungos vyriausioji įgaliotinė užsienio reikalams ir saugumo politikai paskelbė bendrą komunikatą dėl ES strategijos Afganistano klausimu; kadangi keturios itin svarbios pažangai Afganistane ES prioritetinės sritys yra susijusios su: a) taikos, stabilumo ir regioninio saugumo skatinimu, b) demokratijos, teisinės valstybės ir žmogaus teisių stiprinimu, gero valdymo ir moterų įgalėjimo skatinimu; c) ekonominio vystymosi ir žmogaus socialinės raidos rėmimu, c) problemų, kurias sukelia migracija, sprendimu;
- F. kadangi po 2014 m. prezidento rinkimų krizės nacionalinės vienybės vyriausybės (NUG) reformų darbotvarkės pažanga sustojo ir dėl to politinė padėtis darėsi vis nepastovesnė; kadangi nedarbas Afganistane sudaro 39 proc. ir daugiau kaip 39 proc. gyventojų gyvena skurde;
- G. kadangi plačiai paplitusi korupcija, palaikomos patronažo sistemos ir politiškai susiskaldžiusios Afganistano vyriausybės negebėjimas toliau įgyvendinti reformų gali sumažinti pažangą arba sunaikinti pasiektus laimėjimus;
- H. kadangi Jungtinių Tautų pagalbos misija Afganistane (UNAMA), kuri buvo įkurta 2002 m., remia Afganistano vyriausybę jai siekiant taikos, žmogaus teisių apsaugos ir gero valdymo; kadangi jos įgaliojimus kasmet atnaujina JT Saugumo Taryba, ir neseniai jie buvo vienbalsiai pratęsti 2018 -iesiems metams;
- I. kadangi, nors pastaraisiais metais buvo pasiekta tam tikrų socialinių, ekonominių ir politinių rezultatų, dėl atsikūrusio Talibano, „Al Kaidos“ ir naujai atsiradusios Islamo valstybės (IS) veiksmų Afganistane, įskaitant naujai besikuriantį vietinį padalinį Afganistane (Chorasano provincijos Islamo valstybę), nestabilumas gali virsti didelio masto konfliktu; kadangi Jungtinių Tautų pagalbos misijos Afganistane (UNAMA) naujausioje ataskaitoje dokumentais patvirtintas didžiausias nuo 2009 m. žuvusiųjų skaičius – 2016 m. žuvo 11 318 civilių, o 2017 m. nuo sausio iki rugsėjo mėn. – jau žuvo 8 019 civilių; kadangi dėl to padidėjo migracija į Europą;
- J. kadangi pagal naują JAV strategiją dėl Afganistano ir Pietų Azijos prie esamo JAV kariuomenės kontingento – 8 400 karių – prisijungs dar 4 000 karių; kadangi pagal naują JAV strategiją reikalaujama, kad Pakistanas nustotų slėpti ir remti teroristus, o Indijos Respublika raginama aktyviau dalyvauti padedant stabilizuoti regioną; kadangi NATO vadovaujama tvirtos paramos misija padidins savo karių skaičių nuo 13 000 iki 16 000; kadangi naujoji JAV strategija bus kuriama teikiant pirmenybę sąlygoms grindžiamam požiūriui, pagal kurį diplomatiniai ir ekonominiai susitarimai bus integruojami kaip karinių pastangų dalis;

2017 m. gruodžio 14 d., ketvirtadienis

- K. kadangi į Afganistaną grįžta kaip niekada daug dokumentus turinčių ir jų neturinčių Afganistano piliečių (daugiausia iš Pakistano); kadangi apie du milijonus dokumentų neturinčių afganistaniečių ir vienas milijonas afganistaniečių, turinčių pabėgėlio statusą, gyvena Irane ir grįžta į Afganistaną; kadangi, pasak JT specialiojo pranešėjo šalies viduje perkeltų asmenų žmogaus teisių klausimais, Afganistane dėl konflikto perkelta daugiau kaip 1,8 mln. asmenų, o 2016 m. kaip niekada daug – 650 000 – asmenų, ieškodami saugumo, bėgo į kitas šalies dalis (vidutiniškai – 1 500 per dieną); kadangi antroje 2016 m. pusėje užfiksuotas didžiausias per pastaruosius dešimt metų iš Pakistano grįžtančių Afganistano pabėgėlių skaičius – 370 000 (2015 m. – 55 000);
- L. kadangi Indijos Respublika yra didžiausia paramos Afganistanui teikėja regione, nuo Talibano vyriausybės nuvertimo 2001 m. suteikusi apie 3 mlrd. JAV dolerių paramą; kadangi šios paramos lėšomis, be kita ko, Afganistane finansuotos daugiau kaip 200 mokyklų statybos, daugiau kaip 1 000 stipendijų Afganistano studentams ir maždaug 16 000 afganistaniečių galimybė studijuoti Indijoje; kadangi Indija taip pat teikė paramą statant gyvybiškai būtiną infrastruktūrą, pvz., apie 4 000 km Afganistano kelių (pirmiausiai tiesiant Zarandžo–Dilaramo greitkelį), Salmos užtvanką ir elektros perdavimo linijas bei Afganistano parlamento pastatą;
- M. kadangi nestabilumas Afganistane turi neigiamą ekonominį ir saugumo poveikį Iranui ir apskritai visam regionui; kadangi Afganistano ekonomika labai priklauso nuo aguonų auginimo, kuris pastaraisiais metais labai išaugo, todėl kaimyniniame Irane labai suaktyvėjo narkotikų vartojimas; kadangi Talibanas naudoja šią neteisėtą narkotikų prekybą savo operacijoms finansuoti; kadangi riboti šią prekybą ir surasti ekonominių alternatyvų būtų naudinga ir Iranui, ir Afganistanui; kadangi opijus iš Afganistano yra pagrindinis heroino šaltinis ES; kadangi siekiant toliau riboti opiatų srautą į Rusijos ir Europos rinkas būtinas bendradarbiavimas su Iranu ir kitomis pasienio valstybėmis, pavyzdžiui, Tadžikistanu, Turkmėnistanu ir Uzbekistanu;
- N. kadangi Afganistano ateičiai labai svarbus naujos infrastruktūros aspektas, kad vienoje iš skurdžiausių pasaulio valstybių būtų sukurta visiškai naujų ekonominių ir socialinių galimybių; kadangi pagal naująją nacionalinę infrastruktūros plėtros programą, įgyvendinant naujojo Silko kelio projektą, bus pritraukta teigiamų ir augančių regioninių investicijų;
- O. kadangi ataskaitose nurodoma, kad Afganistanas turi 1–3 trln. dolerių vertės nepanaudotų mineralų išteklių; kadangi neteisėta kalnakasyba yra didelė problema, dėl kurios galimas Afganistano vystymosi variklis gali pavirsti konfliktų ir nestabilumo šaltiniu; kadangi kalnakasyba yra antras pagal dydį Talibano įplaukų šaltinis;
1. pripažįsta, kad, nepaisant ilgą laiką dedamų didelių tarptautinių pastangų, Afganistane vis dar vyksta didelis konfliktas, iš esmės kliudantis jo ekonominiam ir socialiniam vystymuisi; primena, kad Afganistaną ardo beveik 40 metų trunkantis konfliktas ir karas; primena Europos Sąjungos tikslus skatinti taiką, stabilumą ir regiono saugumą, stiprinti demokratiją, teisės viršenybę ir žmogaus teises, skatinti gerą valdymą ir moterų įgalinimą, remti ekonomikos ir žmogaus vystymąsi ir spręsti problemas, susijusias su migracija;
  2. primena, kad per pastaruosius penkiolika metų Afganistanas padarė pažangą politikos, saugumo, ekonomikos ir vystymosi srityse; atkreipia dėmesį į tai, kad BVP vienam gyventojui padidėjo penkis kartus, gyvenimo trukmė pailgėjo beveik 15 metų ir, palyginti su 2001 m., gerokai padaugėjo mokyklų lankančių mergaičių (jos dabar sudaro apie 40 proc. visų 8–9 mln. vaikų); pabrėžia, kad viso to nebūtų buvę įmanoma pasiekti be Afganistano gyventojų ryžto, tarptautinės bendruomenės išpareigojimų ir teikiamų lėšų, praktinių žinių bei vietoje dirbančių asmenų; pažymi, kad pasiekta pažanga trapi ir gali būti prarasta; pabrėžia, kad norint daryti tolesnę pažangą reikės tolesnių reformų ir stabilių santykių su kaimynais, be to, reikės toliau užtikrinti būtiną saugumo ir stabilumo lygį;
  3. pripažįsta tarptautinės bendruomenės pastangas ir reiškia pagarbą jos pasiaukojimui užtikrinant Afganistano saugumą per daugiau ne dešimtmetį trukusią operaciją „Tvirta taika“ ir Tarptautinių saugumo paramos pajėgų misiją Afganistane, per kurias žuvo beveik 3 500 karių vyrų ir moterų; teigiamai vertina nuo 2015 m. sausio 1 d. vykdomą 39 valstybių Tvirtos paramos misiją, kuriai vadovauja NATO ir kuri įgaliota mokyti ir konsultuoti Afganistano saugumo

2017 m. gruodžio 14 d., ketvirtadienis

pajėgas bei institucijas ir teikti joms pagalbą; žavisi didžiu Afganistano nacionalinių saugumo pajėgų pasiaukojimu kasmet patiriant didelius nuostolius kovojant su sukilėliais; primena, kad iki 2020 m. Afganistano nacionalinėms saugumo pajėgoms finansuoti tarptautinė bendruomenė kasmet skiria apie 1 mlrd. JAV dolerių;

4. palankiai vertina Afganistano vyriausybės išsipareigojimą laikytis nacionalinės strategijos, kurioje daugiausia dėmesio skiriama politinei, socialinei, ekonominei ir saugiai aplinkai, kuri leistų kurti taikų, saugų ir tvarų Afganistaną, kaip nurodyta 2016 m. spalio 5 d. Briuselyje surengtose ministrų konferencijos dėl Afganistano išvadose; ragina ministro pirmininko pareigas įrašyti į Afganistano Konstituciją siekiant didinti politinį stabilumą Afganistane; ragina Afganistano vyriausybę 2018 m. užtikrinti skaidrų rinkimų procesą; ragina Afganistano prezidentą Ashrafą Ghani vykdyti savo ryžtingus viešus teisių ir laisvių apsaugos išsipareigojimus nedelsiant tvirtai įgyvendinant teisės aktus, skirtus apsaugoti teises ir laisves;

5. pabrėžia, kad pačių afganistaniečių vadovaujamas ir kuriamas taikos procesas yra vienintelis būdas judėti į priekį, be išlygų integruojant visą pilietinę visuomenę ir visas konflikto šalis; primena Afganistano vyriausybei, kad, siekiant sudaryti galimybes vystymuisi bei taikos ir stabilumo skatinimui, būtina užbaigti vidines politines kovas; ragina ES aktyviai remti buvusių sukilėlių nusiginklavimo, demobilizavimo ir reintegravimo į visuomenę procesą, kuriam vadovautų Afganistano valstybė;

6. pabrėžia Afganistano svarbą regiono stabilumui; atkreipia dėmesį į tai, kad saugus, stabilus ir klestintis Afganistanas yra itin svarbus taikai ir stabilumui visame regione; taip pat pakartoja, kad svarbios regioninės partnerės (pavyzdžiui, Centrinės Azijos šalys, Iranas, Kinija, Indija ir Pakistanas); ragina jas konstruktyviai bendradarbiauti siekiant skatinti nuosirdų ir į rezultatus orientuotą derybų procesą be jokių išankstinių sąlygų; atkreipia dėmesį į Keturšalės koordinavimo grupės dėl Afganistano, kurios veikloje dalyvauja JAV, Kinija, Afganistanas ir Pakistanas ir kuri buvo sukurta 2015 m. gruodžio mėn., veiklą;

7. reiškia didelį susirūpinimą, kad, nepaisant politinio susitarimo po 2014 m. prezidento rinkimų, saugumo padėtis Afganistane pablogėjo, o teroristinių išpuolių labai padaugėjo; labai nerimauja dėl to, kad tebevyksta Talibano teritorinė plėtra ir pastaruoju metu sustiprėjo teroristinės grupuotės „Islamo valstybė“ ir „Al Kaida“; pažymi, kad, kaip nurodo JAV specialusis Afganistano atstato generalinis inspektorius, nuo 2016 m. sausio iki lapkričio mėn. buvo nužudyti 6 785 ir sužeisti 11 777 Afganistano pajėgų nariai ir kad Jungtinių Tautų pagalbos misija Afganistane (UNAMA) taip pat pranešė, kad, palyginti su praėjusiais metais, 2016 m. civilių mirčių padaugėjo 3 proc. (3 498 nužudyti, 7 920 sužeista); apgailestauja dėl blogėjančios saugumo padėties, sudarančios galimybes nusikalstamoms grupėms grobti tiek Afganistano, tiek užsienio piliečius, įskaitant humanitarinius ir pagalbą teikiančius darbuotojus;

8. yra labai susirūpinęs dėl grupuotės „Islamo valstybė“ formavimosi, nes tai naujausias veiksnys, galintis padaryti saugumą Afganistane dar trapesnį; pabrėžia, kad neskaitant tvirtos įtakos šalies rytuose (Nangarhare) ji bando išvirtinti šalies šiaurėje padedant Uzbekistano islamo judėjimui (IMU); atkreipia dėmesį į tai, kad, jeigu tai pavyks, bus sukurta palanki aplinka užsienio ir kitiems kovotojams priimti, jiems paliekant Iraką ir Siriją, nes „Islamo valstybės“ karinės pozicijos tose dviejose šalyse labai susilpnėjo;

9. pabrėžia tikro susitaikymo šalyje proceso svarbą; pabrėžia būtinybę kovoti su radikalėjimu, ekstremizmu ir verbavimu į teroristines organizacijas; pabrėžia, kad kova su terorizmu ir jo finansavimu yra būtinas padedančios užtikrinti saugumą aplinkos kūrimo Afganistane elementas;

10. išpėja, kad prasti Afganistano nacionalinių gynybos ir saugumo pajėgų ir nacionalinių policijos pajėgų pajėgumai tebėra viena didžiausių problemų, trukdančių užtikrinti Afganistano saugumą ir atkūrimą; palankiai vertina tai, kad ES ir toliau daug dėmesio skiria Afganistano moterų vaidmens ir teisių stiprinimui, ir pripažįsta, kad reikalingi policijos pareigūnių mokymai; palankiai vertina Indijos Respublikos ryžtą padėti Afganistanui – 2015 m. gruodžio mėn. Indija skyrė Afganistano kariuomenei gynybos įrangos ir apmokė tūkstančius Afganistano saugumo darbuotojų, nes tai labai padėjo stiprinti jo karinius pajėgumus, siekiant 2015 m. sausio mėn. pradėtos NATO vadovaujamos misijos „Resolute Support“ tikslo apmokyti, konsultuoti Afganistano saugumo pajėgas ir institucijas ir padėti joms; džiaugiasi dėl šios Indijos Respublikos veiklos ir Indijos Respublikos bei Afganistano bendradarbiavimo įgyvendinant infrastruktūros projektus ir teikiant humanitarinę pagalbą;

2017 m. gruodžio 14 d., ketvirtadienis

11. mano, kad kova su korupcija Afganistano valdžios institucijose turi būti nuolatinis ir pagrindinis prioritetas, atsižvelgiant į visą neigiamą tiesioginį korupcijos poveikį šalies valdymo kokybei; ragina Afganistano vyriausybę didinti politinę įtrauktį ir atskaitomybę ir aktyviai kovoti su išgalėjusia korupcija ir nepotizmu; labai palankiai vertina tai, kad 2016 m. birželio mėn. įsteigtas Kovos su korupcija teisės centras; be to, atkreipia dėmesį į tai, kad Jungtinių Tautų pagalbos misijos Afganistane (UNAMA) prašo tolesnės tarptautinės bendruomenės paramos ir pagalbos Afganistano vyriausybei stengiantis kovoti su korupcija;

12. ragina Afganistano vyriausybę ir jos regioninius partnerius, visų pirma Iraną, kovoti su neteisėta prekyba narkotikais ir neteisėta kasyba ir tarpusavyje koordinuoti veiksmus siekiant išnaikinti šias neteisėtas veiklas, griaunančias regiono stabilumą; primena visoms šalims, kad tai yra pagrindiniai regiono teroristinių organizacijų finansavimo šaltiniai; pripažįsta, kad bet kokia tolesnė kasybos plėtra turi būti darni ir naudinga visiems gyventojams, laikantis tarptautinių standartų; smerkia karo vadų vykdomas represijas, neteisėtą prekybą narkotikais, žemių grobimą, neteisėtą konfiskavimą ir turto prievartavimą; primena, kad opijaus gamyba ir prekyba juo Afganistane turi pražūtingų padarinių vietos gyventojams ir bendram šalies saugumui;

13. teigiamai vertina Afganistano dalyvavimą Gavybos pramonės skaidrumo iniciatyvoje; primygtinai ragina Afganistano vyriausybę didinti skaidrumą kasybos sektoriuje ir nustatyti griežtus reikalavimus licencijoms ir stebėsenai, siekiant užtikrinti darnią kasybos pramonę; primygtinai ragina vyriausybę dėti daugiau pastangų neleisti nusikaltėlių ir sukilėlių tinklams naudotis gyvybiškai svarbiais viešaisiais ištekliais, pavyzdžiui, žeme ir naudingosiomis iškasenomis;

14. palaiko Afganistano žmones ir primygtinai ragina visas konflikte dalyvaujančias šalis laikytis tarptautinės humanitarinės teisės ir gerbti visų visuomenės narių, visų pirma mažumų, moterų ir vaikų, kuriems padėtis turi neproporcingą poveikį, teises; primygtinai ragina Afganistano valdžios institucijas visapusiškai užtikrinti 2011 m. sausio 30 d. Kabule pasirašyto Jungtinių Tautų ir Afganistano veiksmų plano, susijusio su „bacha bazi“ praktika, įgyvendinimą ir suteikti nuo seksualinės prievartos nukentėjusių vaikų reabilitacijos galimybes; smerkia išpuolius prieš ligonines ir sveikatos klinikas, mokyklas ir humanitarines operacijas; itin griežtai smerkia nuolatinį žmogaus teisių nepaisymą ir barbarišką Talibano, „Islamo valstybės“ ir „Al Kaidos“ smurtą prieš Afganistano žmones; atkreipia dėmesį į riziką, susijusią su buvusių karo nusikaltėlių, konkrečiai Gulbuddino Hekmatyaro, „Hizb-e-Islami“ įkūrėjo, kurį 2003 m. JAV įvardijo kaip teroristą ir kuris siejamas su „Islamo valstybės“ suaktyvėjimu Afganistane, grįžimu;

15. yra ypač susirūpinęs dėl didėjančio smurto prieš moteris ir moterų teisių bei gyvenimo sąlygų bloginimo Talibano kontroliuojamose Afganistano vietovėse; pakartotinai ragina Afganistano parlamentą ir Afganistano vyriausybę panaikinti visus įstatymus, kuriuose esama moteris diskriminuojančių elementų ir kurie pažeidžia Afganistano pasirašytas tarptautines sutartis; teigiamai vertina tai, kad daugiau dėmesio skiriama moterų įgalėjimui ir lyčių aspekto integravimui į ES paramos teikimo Afganistanui procesą, visų pirma tai, kad 53 proc. ES programų lyčių lygybė yra svarbus tikslas; visapusiškai pritaria tam, kad reikia visapusiškai įgyvendinti Jungtinių Tautų Saugumo Tarybos rezoliuciją Nr. 1325 (2000) dėl moterų, taikos ir saugumo ir kitas vidaus priemones, siekiant skatinti lyčių lygybę ir moterų ir mergaičių įgalėjimą Afganistane, taip pat kovoti su smurtu prieš moteris;

16. ragina regiono partnerių, kaip antai Vidurinės Azijos šalių, Irano, Indijos, Rusijos ir Pakistano, vyriausybes dirbti kartu ir siekti taikos susitarimo Afganistane, nepertraukiamo socialinio ir ekonominio vystymosi ir didesnio vidaus stabilumo, taip pat bendradarbiavimo saugumo ir terorizmo klausimais ir skatina dalytis žvalgybos duomenimis bei bendradarbiauti kovojant su teroristais ir ekstremistais abipus sienos; ragina visus Afganistano regiono subjektus be išlygų įsipareigoti siekti skaidraus dalyvavimo kovoje su terorizmu;

17. pakartoja, kad tarptautinė bendruomenė turėtų tęsti savo veiklą Afganistane ir padėti atstatyti šalį, vystyti ekonomiką ir priešintis terorizmui; palankiai vertina finansinius įsipareigojimus, kuriuos ES ir valstybės narės patvirtino Briuselyje vykusioje konferencijoje; ypač ragina remti iniciatyvas, skirtas prioritetiniams šalies viduje perkeltų asmenų ir grįžtančių pabėgėlių poreikiams tenkinti;

2017 m. gruodžio 14 d., ketvirtadienis

18. pripažįsta ES ir jos valstybių narių išpareigojimus gerbti teisę siekti tarptautinės apsaugos ir dalyvauti Jungtinių Tautų vyriausiojo pabėgėlių reikalų komisaro biuro (UNHCR) perkėlimo programose; pabrėžia teisės ir gebėjimo ieškoti prieglobsčio saugiais ir teisėtais būdais svarbą siekiant užkirsti kelią prieglobsčio prašytojų mirties atvejams;

19. atkreipia dėmesį į Afganistano ir ES sudarytą neformalų susitarimą dėl bendrų tolesnių veiksmų readmisijos klausimais; apgailestauja, kad sudarant šį susitarimą nebuvo vykdoma parlamentinė priežiūra ir demokratinė kontrolė; ragina regiono šalių vyriausybes susilaikyti nuo afganistaniečių repatriacijos; pažymi, kad tai būtų tiesioginis tarptautinės humanitarinės teisės pažeidimas ir kad jei tokį elgesį patirtų daugiau pabėgėlių, būtų labiau stiprinamos teroristinės grupės ir didėtų regiono nestabilumas; pabrėžia, kad repatriacija į Afganistaną kelia rimtą pavojų grąžinamiems asmenims, visų pirma vienišiams asmenims, neturintiems šeimos ar draugų Afganistane, kurių galimybė išgyventi yra labai maža; pabrėžia, kad ES pagalba ir bendradarbiavimas turi būti pritaikyti pasiekti augimo ir vystymosi tikslą trečiojoje šalyje ir sumažinti bei galiausiai panaikinti skurdą, o ne skatinti trečiąsias šalis bendradarbiauti neteisėtą migrantų readmisijos srityje, prievarta atgrasyti žmones nuo persikėlimo ar sustabdyti srautus į Europą (Europos Parlamento 2017 m. balandžio 5 d. rezoliucija „Pabėgėlių ir migrantų srautų klausimo sprendimas. ES išorės veiksmų vaidmuo“⁽¹⁾);

20. atkreipia dėmesį į Tarptautinio baudžiamojo teismo prokuroro sprendimą pradėti galimų nusikaltimų žmoniškumui, įvykdytų Afganistane nuo 2003 m., tyrimą;

21. ragina Afganistano valdžios institucijas pakeisti visus mirties nuosprendžius lengvesne bausme ir vėl paskelbti mirties bausmės moratoriumą siekiant visiškai panaikinti mirties bausmę; primygtinai ragina Afganistano vyriausybę visiškai įgyvendinti savo nacionalinį planą dėl kankinimo panaikinimo ir apgailestauja, kad pranešama, jog visos šalys Afganistane kankina per konfliktus sulaikytus asmenis ir netinkamai su jais elgiasi;

22. yra labai susirūpinęs dėl šalies viduje perkeltų asmenų masinio padaugėjimo 2016 m., kai naujai perkeltų asmenų skaičius viršijo 600 000 ir tai galėjo sukelti masinę humanitarinę krizę; skatina visas dalyvaujančias šalis rūpintis šiais pažeidžiamais afganistaniečiais ir ragina Afganistano vyriausybę padėti juos vėl integruoti į Afganistano visuomenę; pažymi, kad, Afganistano valdžios institucijų, JT agentūrų ir kitų humanitarinių agentūrų duomenimis, iki 2017 m. pabaigos humanitarinės pagalbos reikės daugiau kaip 9,3 mln. žmonių;

23. palankiai vertina tai, kad 2017 m. gruodžio 1 d. laikinai įsigaliojo Europos Sąjungos ir Afganistano bendradarbiavimo susitarimas dėl partnerystės ir vystymosi, kuris yra pirmasis teisiškai privalomas abiejų šalių santykių pagrindas; toliau skatina ES valstybes nares skubiai ratifikuoti šį susitarimą, kad jis visiškai įsigaliotų;

24. paveda Pirmininkui perduoti šią rezoliuciją Komisijos pirmininko pavaduotojai ir Sąjungos vyriausiajai įgaliotinei užsienio reikalams ir saugumo politikai, Tarybai, Komisijai, valstybių narių vyriausybėms ir parlamentams ir Afganistano vyriausybei ir parlamentui.

⁽¹⁾ Priimti tekstai, P8_TA(2017)0124.